

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 27Sa/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6821201863
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Antalová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6821201863.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako správny súd v konaní pred sudkyňou JUDr. Alenou Antalovou v právnej veci žalobkyne: T. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. C. XXXX/X, XXX XX P., proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava 1, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 675 328 6947 0 zo dňa 07. decembra 2021 takto

rozhodol:

Rozhodnutie Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne Bratislava č. 675 328 6947 0 zo dňa 7. decembra 2021 z r u š u j e a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je p o v i n ň ý v plnom rozsahu nahradiť žalobkyni dôvodne vynaložené trovy konania a zaplatiť ich v lehote 20 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bude určená ich výška. Výška trov konania bude určená samostatným rozhodnutím, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

Administratívne konanie

1. Žiadosťou zo dňa 25.05.2021 doručenu Sociálnej poisťovni, ústredie Bratislava (ďalej len „prvostupňový orgán verejnej správy“) dňa 31.05.2021, požiadala žalobkyňa o invalidný dôchodok. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava posúdil z predloženej zdravotnej dokumentácie zdravotný stav žalobkyne, o čom vyhotovil Posudok zo dňa 21.05.2021 so záverom, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím žalobkyne je: Stredne ťažká perzistujúca astma kontrolovaná (35 až 50 %), Kapitola VII, oddiel B, položka 3, písmeno c) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej aj „zák. č. 461/2003 Z.z.“ alebo „Zákon o sociálnom poistení“), čomu zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (ďalej aj „MPSVZČ“) 40% a ostatné ochorenia zvyšujú MPSVZČ o 10%, na základe čoho konštatoval, že žalobkyňa je invalidná podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. Z predmetného Posudku vyplýva, že posudkový lekár zohľadnil Prepúšťaciu správu z interného oddelenia NsP Revúca zo dňa 19.01. - 22.01.2021, pľúcne vyšetrenia (MUDr. Z. P.) zo dňa 15.10.2018, 30.10.2019 a 21.05.2020, psychologické vyšetrenie (Mgr. T. A.) zo dňa 31.03.2021, psychiatrické vyšetrenie (MUDr. B. C.) zo dňa 21.04.2021, endokrínologické vyšetrenie (MUDr. V. C.) zo dňa 24.03.2021, neurologické vyšetrenie (MUDr. U. P.) zo dňa 15.01.2021, interné vyšetrenie (MUDr. U. P.) zo dňa 27.01.2021, angiologické vyšetrenie (MUDr. B. B.) zo dňa 11.06.2020 a urologické vyšetrenie (MUDr. O. G.) zo dňa 04.05.2020. Dátum vzniku invalidity posudkový lekár určil na 21.05.2020, čo je dátum posledného pľúcneho vyšetrenia. Predmetný Posudok bol podkladom pre Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 675 328 6947 0 zo dňa 02.08.2021, ktorým bol podľa § 70 ods. 1, § 82 a § 293dx zák. č. 461/2003 Z. z. žalobkyni priznaný invalidný dôchodok od 21. mája 2020 v sume 132,60 Eur mesačne a podľa § 82 a §293dx Zákona o sociálnom poistení bol invalidný dôchodok žalobkyni zvýšený od 01. januára 2021 na sumu 137,00 Eur mesačne.

2. Rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy bolo odôvodnené tým, že žalobkyňa bola uznaná za invalidnú z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav žalobkyne a pokles jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava a výsledok jeho posúdenia je uvedený v Lekárskej správe zo dňa 25.05.2021 a v Odbornom posudku o invalidite zo dňa 21.05.2021, ktorý je súčasťou prvostupňového rozhodnutia. Posudkový záver posudkového lekára sociálneho poistenia vychádzal zo skutočností, ktoré boli preukázané počas konania o priznanie invalidného dôchodku. Prvostupňový orgán verejnej správy v odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že potrebný počet obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov a zisťuje sa z obdobia pred vznikom invalidity, pričom žalobkyňa pred vznikom invalidity (t.j. pred 21. májom 2020) získala 7 120 dní obdobia dôchodkového poistenia. Presný rozpis je uvedený v priloženom Osobnom liste dôchodkového poistenia (ďalej aj „osobný list“). Pri posúdení nároku na dôchodok a určení jeho sumy prvostupňový orgán verejnej správy zhodnotil všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia. Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia nebolo preukázané. Žalobkyňa ku dňu vzniku invalidity získala 19 rokov a 185 dní obdobia dôchodkového poistenia, a teda splnila podmienku nároku na invalidný dôchodok, čím jej vznikol nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení dňa 21. mája 2020. Suma invalidného dôchodku bola žalobkyňi určená podľa § 73 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení, rozhodujúce obdobie bolo určené podľa §63 ods. 6 a 7 Zákona o sociálnom poistení (kalendárne roky 1984 až 2019). Prehľad hodnôt osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia je uvedený v osobnom liste, pričom úhrn osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia je 7,4110. V rozhodujúcom období žalobkyňa úhrnom získala 5 162 dní dôchodkového poistenia, to znamená 14,1425 rokov dôchodkového poistenia podľa § 63 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení. Podiel úhrnu osobných mzdových bodov a rokov dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, priemerný osobný mzdový bod, je 0,5241. S poukazom na § 63 ods. 4 písm. d) Zákona o sociálnom poistení hodnota priemerného osobného mzdového bodu bola určená na 0,6193. Žalobkyňa ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok (k 21. máju 2020) získala 7 120 dní obdobia dôchodkového poistenia, ku ktorému bolo pripočítané obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dosiahnutia dôchodkového veku. V zmysle § 65 ods. 2 a prílohy č. 3a Zákona o sociálnom poistení dôchodkový vek žalobkyne je 64 rokov. V období od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku žalobkyňa získala 3 963 dní, spolu s obdobím dôchodkového poistenia 11 083 dní, čo na účely výpočtu dôchodku predstavuje 30,3644 rokov obdobia dôchodkového poistenia a pripočítaného obdobia. Aktuálna dôchodková hodnota platná k 21. máju 2020 je 13,6361 Eur. Prvostupňový orgán verejnej správy určil žalobkyňi sumu invalidného dôchodku vo výške 128,30 Eur mesačne (ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia spolu s pripočítaným obdobím, aktuálnej dôchodkovej hodnoty a percentuálneho poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, t. j. $0,6193 \times 30,3644 \times 13,6361 \times 50\% = 128,30$ Eur mesačne). Zároveň sa suma invalidného dôchodku podľa § 82 a § 293dx Zákona o sociálnom poistení zvyšuje odo dňa priznania dôchodku o 2,9 %, t. j. o 4,30 Eur mesačne na 132,60 Eur mesačne. Ďalej sa suma invalidného dôchodku podľa § 82 a § 293dx Zákona o sociálnom poistení zvyšuje od 01. januára 2021 o 2,6 %, t. j. o 4,40 Eur mesačne na 137,00 Eur mesačne. Obdobie dôchodkového poistenia, rozhodujúce obdobie na výpočet dôchodku, sumy vymeriavacích základov na určenie poistného na dôchodkové poistenie, všeobecné vymeriavacie základy a osobné mzdové body sú uvedené v osobnom liste, ktorý tvorí prílohu rozhodnutia a je jeho neoddeliteľnou súčasťou. Súčasťou odôvodnenia rozhodnutia je aj Odborný posudok o invalidite posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava zo dňa 21.05.2021, ktorý tvorí časť Lekárskej správy z 25.05.2021.

3. Na základe podaného odvolania bol zdravotný stav žalobkyne opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava dňa 14.09. 2021, ktorý zotrval na svojom pôvodnom Posudku zo dňa 21.05.2021, odvolaniu nevyhovel, keďže žalobkyňa nepredložila žiadne nové odborné vyšetrenia, ktoré by preukazovali zhoršenie jej zdravotného stavu. Kompletný posudkový spis bol predložený posudkovému lekárovi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Prešove, ktorý dňa 30.11.2021 opätovne posúdil zdravotný stav žalobkyne a vyhotovil Odborný lekárske posudok, pričom zdravotný stav žalobkyne bol posudzovaný v neprítomnosti na základe predloženej posudkovej a zdravotnej dokumentácie: Prepúšťacia správa z interného oddelenia NsP Revúca zo dňa 19.01. - 22.01.2021, pľúcne vyšetrenia (MUDr. Z. P.) zo dňa 15.10.2018, 30.10.2019 a 21.05.2020, psychologické vyšetrenie (Mgr. T. A.) zo dňa 31.03.2021, psychiatrické

vyšetrenie (MUDr. B. C.) zo dňa 21.04.2021, endokrinologické vyšetrenie (MUDr. V. C.) zo dňa 24.03.2021, neurologické vyšetrenie (MUDr. U. P.) zo dňa 15.01.2021, interné vyšetrenie (MUDr. U. P.) zo dňa 27.01.2021, angiologické vyšetrenie (MUDr. B. B.) zo dňa 11.06.2020 a urologické vyšetrenie (MUDr. O. G.) zo dňa 04.05.2020. Z predmetného Odborného lekárskeho posudku vyplýva, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím sú podľa Kapitoly VIII. Choroby dýchacej sústavy, oddiel B - Choroby dolných ciest dýchacích, položka 3 - Bronchiálna astma, písm. c) - stredne ťažká perzistujúca astma (35% až 50%), čomu zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách 40%. Za iné zdravotné postihnutie - ostatné ochorenia bola zvýšená percentuálna miera o 10%. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobkyne bola teda určená opätovne vo výške 50% od 21. mája 2020 a dátum vzniku invalidity žalobkyne je podľa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Prešove, určený správne.

4. O podanom odvolaní žalobkyne rozhodol Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne ako odvolací orgán v zmysle § 215 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení (ďalej len „žalovaný“) Rozhodnutím č. 675 328 6947 0 zo dňa 07.12.2021 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie žalovaného“) tak, že odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy potvrdil podľa § 218 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný poukázal na priebeh administratívneho konania, obsah prvostupňového rozhodnutia, na obsah podaného odvolania žalobkyne a po preskúmaní odvolaní napadnutého rozhodnutia a priloženej spisovej dokumentácie v celom rozsahu dospel k záveru, že prvostupňové rozhodnutie je správne, a preto ho potvrdil. Konštatoval, že činnosť posudkových lekárov spočíva v náležitom objektívnom a nestrannom zistení a posúdení zdravotného stavu žalobkyne, a to na základe vyšetrenia žalobkyne, z doloženej zdravotnej dokumentácie ako aj z lekárskeho správ a záverov odborných lekárov. Žalovaný poukázal na to, že na základe podaného odvolania bol zdravotný stav žalobkyne opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava dňa 14.09.2021, ktorý zotrval na pôvodnom posúdení zdravotného stavu žalobkyne, odvolaniu nevyhovel, a preto predložil kompletný posudkový spis posudkovému lekárovi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Prešove, ktorý posúdil zdravotný stav žalobkyne dňa 30.11.2021 so záverom, že v odvolacom konaní sa posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie oboznámil s celou doručenou posudkovou spisovou dokumentáciou, so všetkými predloženými odbornými lekárskejšími nálezmi, pričom konštatoval, že zdravotný stav žalobkyne bol opakovane posúdený aj v odvolacom konaní a za jej osobnej účasti a prítomnosti prísediaceho odborného lekára - psychiatra. Najvyšší súd SR naposledy potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne rozsudkom zo dňa 17.10.2017. Aktuálne si žalobkyňa opätovne požiadala o invalidný dôchodok dňa 21.05.2021, kedy posudkový lekár prvostupňového orgánu verejnej správy zhodnotil predložené odborné vyšetrenia a určil za rozhodujúce zdravotné postihnutie prieduškovú astmu, kontrolovanú, stredne ťažkú, s MPSVZČ 40%, t. j. v strede percentuálneho rozpätia 35% až 50%, a zároveň zvýšil MPSVZČ pre ostatné ochorenia o 10% podľa § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z. na celkovú MPSVZČ 50%, t. j. na dôchodkovú hodnotu od 21. mája 2020, t. j. od dátumu posledného pľúcneho vyšetrenia. Na odvolanie žalobkyne, že žiada priznať MPSVZČ 50% tri roky späť, posudkový lekár prvostupňového orgánu verejnej správy argumentoval tým, že Najvyšší súd SR potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, vydané na základe posudkov, ktorými nebola dosiahnutá MPSVZČ vyššia ako 40%.“ Ďalej posudkový lekár uviedol, že „priedušková astma a chronická obyčajná bronchitída bola v predchádzajúcich rokoch opakovane dokumentovaná normálnymi hodnotami rozpísaného výdychu a normálnymi hodnotami odporu v dýchacích cestách a bola odborníkmi definovaná ako kontrolovaná, ľahkého stupňa, neobmedzovala žalobkyňu v povolani pri dodržiavaní aktuálnej terapie a účinného managementu prieduškovvej astmy. Po zhodnotení pľúcnych vyšetrení z dokumentácie, bola v roku 2020 zmiešaná priedušková astma s náležitými ventilačnými pomermi, v roku 2019 bola dokumentovaná ľahká restrikcia pri infekcii dýchacích ciest (liečená antibiotikami - Klaritromycín), v máji 2018 boli ventilačné pomery náležité. Zároveň boli zhodnotené aj opakované prepúšťacie správy z kúpeľnej liečby v Tatrách, s auskultačným nálezom v norme, bez bližšej špecifikácie závažnosti astmy.“ Podľa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Prešove „ po preštudovaní predložených odborných vyšetrení je priedušková astma kontrolovaná, stredne ťažká, naďalej rozhodujúcim zdravotným postihnutím s MPSVZČ 40%, v strede percentuálneho rozpätia 35% až 50%, ktorá je, po zhodnotení priebehu prieduškovvej astmy od roku 2018, hraničná. Ostatné odborné vyšetrenia po ich zhodnotení nemajú charakter rozhodujúceho zdravotného postihnutia, sumárne majú vplyv na výšku MPSVZČ a od zhodnotenia v predchádzajúcich posudkoch nedošlo k zmene zdravotného stavu k horšiemu. Celková MPSVZČ je 50% od 21. mája 2020 a dátum vzniku je určený správne.“ Tiež uviedol, že „výška MPSVZČ 40% pre rozhodujúce zdravotné

postihnutie prieduškovú astmu - od dátumu 21. mája 2020 je určená správne a je z posudkového hľadiska hraničná. Taktiež zvýšenie MPSVZČ podľa § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z. je správne určené a pre žalobkyňu veľmi priaznivé. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobkyne posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Prešove určil stredne ťažkú perzistujúcu astmu kontrolovanú, ktorú zaradil do kapitoly VIII - Choroby dýchacej sústavy, oddielu B - Choroby dolných ciest dýchacích, položky 3 - Bronchiálna astma, písmena c) - stredne ťažká perzistujúca astma, pred začatím adekvátnej liečby, príznaky denne, nočné príznaky najmenej 1 - krát týždenne alebo $60\% < FEV1 < 80\%$ referenčných hodnôt, alebo variabilita PEF $> 30\%$, prejavy ako v bode a) pri kombinovanej liečbe nízkymi až stredne vysokými dávkami inhalačných kortikoidov s dlhodobou pôsobiacimi inhalačnými betasympatomimetikami, prípadne antileukotriénmi alebo teofylínmi, alebo pri monoterapii vysokými dávkami inhalačných kortikoidov, alebo prejavy ako v bode b) pri pravidelnej liečbe nízkymi dávkami inhalačných kortikoidov alebo monoterapii antileukotriénmi, podľa prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40%, z percentuálneho rozpätia od 35% do 50%. Tiež uviedol, že iné zdravotné postihnutia žalobkyne - bolesti chrbta pri degeneratívnych zmenách, zvýšená činnosť štítnej žľazy, esenciálna hypertenzia, stresová inkontinencia moča, zmiešaná úzkostná a depresívna porucha, zdôvodňujú zvýšenie MPSVZČ podľa § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z. o 10%. Žalovaný uviedol, že žalobkyňa bola posudzovaná v neprítomnosti, na základe odborných lekárskeho nálezov v posudkovej spisovej dokumentácii, v súvislosti s opatreniami prijatými počas krízovej situácie a v nadväznosti na zákon č. 66/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zák. č. 66/2020“). Podľa žalovaného posudkový záver posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Prešove, vychádzal zo zdravotnej dokumentácie, ktorú popísal v Odbornom lekárskom posudku zo dňa 30.11.2021, ktorý tvorí neoddeliteľnú časť tohto rozhodnutia (viď bod 3 tohto rozsudku). Žalovaný následne konštatoval, že v odvolacom konaní, po opätovnom posúdení zdravotného stavu účastníčky konania, podľa predložených lekárskeho správ a diagnostických záverov odborných lekárov, posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Prešove vyhodnotil zdravotný stav žalobkyne a celkovú MPSVZČ potvrdil na 50% od 21. mája 2020. Žalovaný ďalej v napadnutom rozhodnutí zopakoval podrobný postup výpočtu sumy invalidného dôchodku žalobkyne tak, ako je uvedený v prvostupňovom rozhodnutí o priznaní invalidného dôchodku (viď bod 2 tohto rozsudku), pričom dospel k záveru, že suma invalidného dôchodku žalobkyne zodpovedá zhodnotenému a preukázanému obdobiu dôchodkového poistenia. Uviedol, že žalobkyňi boli na nárok a na určenie sumy invalidného dôchodku zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia. Vymeriavacie základy boli zhodnotené podľa evidenčných listov dôchodkového poistenia a sú podľa žalovaného zhodnotené správne. Uviedol, že ďalšie obdobie dôchodkového poistenia žalobkyne a vymeriavacie základy neboli preukázané. Žalovaný dospel k záveru, že v odvolacom konaní bolo preukázané, že miera poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť je 50%, a keďže nedošlo k zmene skutočností rozhodujúcich pre nárok na výplatu invalidného dôchodku, nie je podľa žalovaného splnený predpoklad na zmenu sumy invalidného dôchodku, resp. výplatu invalidného dôchodku vo vyššej sume podľa § 112 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z.. Žalovaný konštatoval, že prvostupňové rozhodnutie je správne a v súlade s právnymi predpismi o sociálnom poistení. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia žalobkyne boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú skutkovo úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Žalovaný uzavrel, že posudkový záver posudkového lekára sociálneho poistenia vychádzal zo skutočností, ktoré boli preukázané počas odvolacieho konania a konštatoval, že ak by v budúcnosti došlo k zhoršeniu zdravotného stavu žalobkyne, ktoré by odôvodňovalo stanovenie vyššej MPSVZČ alebo zmenu rozhodujúceho zdravotného postihnutia, žalobkyňa má možnosť požiadať o opätovné posúdenie invalidity a zvýšenie sumy invalidného dôchodku. Podľa žalovaného žalobkyňa v odvolacom konaní nepredložila také dôkazy, ktorými by spochybnila správnosť posúdenia jej zdravotného stavu a následného rozhodnutia o jej nároku na invalidný dôchodok.

Žaloba

5. Žalobkyňa sa žalobou podanou v zákonnej lehote na Okresnom súde v Revúcej, ktorý vec Uznesením sp. zn. 5C/37/2021-14 zo dňa 20.12.2021 postúpil Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu vecne a miestne príslušnému na prejednanie žaloby (v znení doplnku zo dňa 08.03.2022), domáhala zrušenia rozhodnutia žalovaného a žiadala vec vrátiť na nové konanie. Žalobkyňa v žalobe nesúhlasila s

priznaním invalidného dôchodku až od 21.05.2020, nakoľko podľa jej názoru je jej zdravotný stav dlhodobo nepriaznivý, a to už od roku 2016, o čom predložila lekárske nálezy Okresnému súdu v Revúcej dňa 15.12.2021. Jedná sa o nálezy z roku 2016, 2017, 2018 a 2021, keďže nálezy za rok 2019 a 2020 už boli Sociálnej poisťovni doručené. Preto žiadala, aby súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a aby vec vrátil na nové konanie, kde budú vzaté do úvahy všetky lekárske správy a žalobkyni bude priznaný invalidný dôchodok späťne za roky 2018 a 2019. Ďalej uviedla, že žiadosťou zo dňa 30.09.2016 žiadala o priznanie invalidného dôchodku a ten jej bol priznaný až dňa 25.05.2021 na základe Odborného posudku posudkového lekára z 25.05.2021, pričom poukázala na dobu nekonania Sociálnej poisťovne vo veci, keďže žalobkyňa emailom priebežne predkladala Sociálnej poisťovni potrebné lekárske nálezy.

Vyjadrenie žalovaného

6. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe žiadal, aby správny súd žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol v súlade s § 190 zák. č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“). K správnej žalobe žalobkyne uviedol, že podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia žalovaného bol Odborný posudok o invalidite posudkového lekára sociálneho poistenia žalovaného zo dňa 30.11.2021, podľa ktorého je žalobkyňa invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. MPSVZČ bola určená na 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou od 21. mája 2020. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobkyne posudkový lekár sociálneho poistenia žalovaného určil stredne ťažkú perzistujúcu astmu kontrolovanú, ktorú zaradil do Kapitoly VIII - Choroby dýchacej sústavy, oddielu B - Choroby dolných ciest dýchacích, položky 3 - Bronchiálna astma, písmena c) - stredne ťažká perzistujúca astma, podľa prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z. z., s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40%, (z percentuálneho rozpätia od 35% do 50%). Za iné zdravotné postihnutia žalobkyne posudkový lekár sociálneho poistenia žalovaného zvýšil MPSVZČ podľa § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z. o 10%. Ďalej citoval ust. § 71 ods. 4 a 6 zák. č. 461/2003 Z. z. a poukázal na skutočnosť, že posudková medicína sa vo všeobecnosti zaoberá chorobnými zmenami dokumentovanými klinickou medicínou, pričom však zhodnocuje najmä z nich vyplývajúci funkčný postih, a to z hľadiska dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, pričom samotné röntgenologicky či inými zobrazovacími metódami zistené degeneratívne zmeny nezapríčiňujú pokles schopnosti zárobkovej činnosti. Dôvodil, že pochybnosti žalobkyne o tom, že jej zdravotný stav, najmä určenie dátumu vzniku invalidity, neboli posudkovým lekárom sociálneho poistenia pred vydaním rozhodnutia v predmetnej veci správne posúdené, nie je relevantné, pretože je vyvolané jej subjektívnym presvedčením, čo podľa žalovaného nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Uviedol, že posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje lekárske znalosti, ktoré je vo veciach sociálnych zákonom zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, ktorých činnosť spočíva v náležitom objektívnom a nestrannom zistení a posúdení zdravotného stavu žalobkyne, a to na základe objektívneho vyšetrenia jej zdravotného stavu, ako aj z doloženej zdravotnej dokumentácie, teda z lekárskeho správ a záverov odborných lekárov. Poukázal pritom na skutočnosť, že posudkový lekár sociálneho poistenia žalovaného dospel k záveru, že z lekárskeho nálezov založených v posudkovej dokumentácii nevyplýva, že by rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobkyne zodpovedalo vyššej MPSVZČ, resp. zaradeniu medzi ťažšie formy tohto ochorenia, od skoršieho dátumu. K námietke žalobkyne, ktorou nesúhlasí s dátumom priznania invalidného dôchodku a k priloženým lekárskeho správam z pneumologického vyšetrenia zo dňa 30.12.2016, 09.01.2017, 06.06.2017, 19.12.2017 a 06.03.2018 žalovaný zopakoval hodnotenie zdravotného stavu žalobkyne a závery posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Prešove uvedené v Odbornom lekárskom posudku zo dňa 30.11.2021. K priloženej lekárskej správe z pneumologického vyšetrenia zo dňa 10.12.2021, žalovaný uviedol, že povinnosť preukázať skutočnosť rozhodujúce počas konania o invalidnom dôchodku treba doložiť v rámci dokazovania pred vydaním rozhodnutia, pričom s poukazom na § 135 SSP uviedol, že v konaní nie je možné na takéto lekárske správy prihliadať, nakoľko dokumentujú zdravotný stav po vydaní rozhodnutia. Podľa žalovaného je napadnuté rozhodnutie vecne správne a vydané na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu, v súlade s právnymi predpismi o sociálnom poistení a v súlade s § 135 ods. 1 SSP. Podľa žalovaného žalobkyňa nepreukázala k odvolaniu doloženou zdravotnou dokumentáciou žiadne relevantné dôvody, ktoré by spochybňovali prijatý záver posudkových lekárov sociálneho poistenia organizačných zložiek žalovaného, a preto posudok o invalidite žalobkyne, ktorý bol podkladom pre rozhodnutie, je presvedčivý a úplný, a zodpovedá kritériám upraveným v zák. č. 461/2003

Z. z. Podľa názoru žalovaného skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia žalobkyne boli dostatočne ozrejmene zdravotnou dokumentáciou nachádzajúcou sa v posudkovom spise do vydania napadnutého rozhodnutia, sú z hľadiska skutkového úplné a dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, pričom ak by v budúcnosti došlo k zhoršeniu zdravotného stavu žalobkyne, má žalobkyňa možnosť opätovne kedykoľvek požiadať o prehodnotenie jej zdravotného stavu a posúdenie nároku na invalidný dôchodok. Žalovaný preto dospel k záveru, že jeho postup bol správny a dôvody napadnutého rozhodnutia majú podklad v zákonných ustanoveniach, na základe ktorých bolo rozhodnuté o nároku žalobkyne na invalidný dôchodok správne, žalovaný sa jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi okolnosťami, ktoré boli pre jej rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, pričom výklad a aplikácia boli vykonané v súlade so Zákomom o sociálnom poistení.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

7. Krajský súd v Banskej Bystrici ako správny súd vecne príslušný podľa § 10 zák. SSP a miestne príslušný podľa § 13 ods. 3 SSP preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy a konania, ktoré vydaniu predmetných rozhodnutí predchádzalo, a to v celom rozsahu (§ 203 ods. 2 SSP), pričom dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná. Žaloba žalobkyne je osobitným druhom správnej žaloby a to žalobou v sociálnych veciach, ktorá je upravená v Tretej časti Správneho súdneho poriadku. K správnym žalobám fyzických osôb v sociálnych veciach správne súdy pristupujú v zásade neformálne. Podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ďalej nie je ustanovené inak. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú vymedzené v § 134 ods. 2 SSP, pričom medzi tieto výnimky patrí aj správna žaloba v sociálnych veciach podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, ak je žalobcom fyzická osoba.

8. Správny súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle § 107 ods. 2 SSP, nakoľko nezistil žiadny z dôvodov v zmysle § 107 ods. 1 písm. a) až e) SSP, pre ktoré by bolo nutné pojednávanie nariadiť. Žalobkyňa výslovne uviedla, že nežiada nariadiť pojednávanie a žalovaný vo vyjadrení k žalobe rovnako výslovne uviedol, že pojednávanie nežiada nariadiť. V súlade s § 137 ods. 4 SSP správny súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke dňa 10. 11. 2022. Nakoľko sa verejného vyhlásenia rozsudku nezúčastnili účastníci konania, ani žiadna verejnosť, správny súd vyhlásil rozsudok vyvesením jeho skráteného písomného vyhotovenia bez odôvodnenia na úradnej tabuli súdu dňa 06. 12. 2022 v súlade s § 137 ods. 1 veta druhá SSP.

9. Predmetnom preskúmvacého konania je rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy, ktorým bol žalobkyni priznaný invalidný dôchodok od 21. mája 2020 v sume 132,60 € a od 1. januára 2021 bol zvýšený invalidný dôchodok na sumu 137 € mesačne. V rámci súdneho prieskumu sa správny súd oboznámil s podaniami účastníkov konania, s obsahom pripojeného administratívneho spisu žalovaného i prvostupňového orgánu verejnej správy, najmä so žiadosťou žalobkyne o priznanie invalidného dôchodku, so všetkými odbornými posudkami posudkových lekárov sociálneho poistenia organizačných zložiek Sociálnej poisťovne, s pripojenými listinnými dôkazmi (lekárskymi správami a nálezmi) a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Tak, ako už bolo vyššie uvedené, správny súd posudzoval zákonnosť rozhodnutia žalovaného, pričom nebol viazaný žalobnými bodmi a rozsahom žaloby, nakoľko ide o správnu žalobu fyzickej osoby, a teda túto posudzoval neformálne podľa § 202 ods. 2 SSP. Vychádzal pritom zo skutkového a právneho stavu, ktorý tu existoval v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného (§ 135 ods. 1 SSP).

10. Podľa § 2 ods. 1, 2 SSP (1) v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

(2) Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

11. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

12. Podľa § 134 ods. 2 písm. d) SSP správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c), ak je žalobcom fyzická osoba,

13. Podľa § 135 ods. 1 SSP na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

14. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP (1) sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

15. Podľa § 202 ods. 2 SSP správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.

16. Podľa § 70 ods. 1,2 zák. č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom k 25.05.2021 (ďalej len „zák.č. 461/2003 Z.z.“) (1) Poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

(2) Fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku. Nárok na invalidný dôchodok má aj fyzická osoba, ktorá sa stala invalidnou počas doktorandského štúdia v dennej forme, nedovŕšila 26 rokov veku a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt.

17. Podľa § 71 ods. 1 až 9 zák. č. 461/2003 Z. z. (1) Poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

(2) Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

(3) Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. 2)

(4) Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

(5) Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

(6) Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

(7) Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

(8) Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

(9) Ak v prílohe č. 4 nie je uvedené zdravotné postihnutie, ktoré je príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, určí sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa takého zdravotného postihnutia uvedeného v tejto prílohe, ktoré je s jeho funkčným dopadom najviac porovnateľné.

18. Podľa § 112 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. (1) Dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka

a) priznala v nižšej sume, ako patrí,

b) vypláca v nižšej sume, ako patrí,

- c) odoprela neprávom alebo
- d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

19. Podľa § 114 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. (1) Nárok na výplatu dávky alebo jej časti sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý dávka alebo jej časť patrili.

20. Podľa § 153 ods. 3 písm. a) ods. 5 a ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z. (3) Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie

a) dlhodobu nepriaznivé zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť,
(5) Ak § 155 ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec alebo poškodený požiadava.

(8) Posudkový lekár pri výkone lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s praktickým lekárom, ošetrovateľom a s revíznym lekárom zdravotnej poisťovne. Posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia môže posúdiť dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav poistenca v prítomnosti prísediaceho lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore.

21. Podľa § 172 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje ani na konanie vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom.

22. Podľa § 185 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. za deň začatia konania sa považuje deň, keď bola žiadosť doručená príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne. Za deň začatia konania o dôchodkových dávkach a úrazových dávkach sa považuje aj deň spísania žiadosti o dávku pobočkou. Dávkové konanie o priznaní nemocenského na základe žiadosti podľa 184 ods. 13 písm. a) sa začína

a) 11-tým dňom od vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti,

b) dňom nasledujúcim po zániku nemocenského poistenia zamestnanca, ak zaniklo počas prvých 10 dní dočasnej pracovnej neschopnosti.

23. Podľa § 195 ods. 1,2 zákona č. 461/2003 Z. z. (1) Organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

(2) Podkladom na rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti.

24. Podľa § 196 ods. 1,6,7 zák. č. 463/2003 Z. z. (1) Dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

6) Účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

(7) Organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

25. Podľa § 209 ods. 1, 2, 3, 4 Zákona o sociálnom poistení (1) Rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

(2) Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v celom rozsahu.

(3) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, organizačná zložka Sociálnej poisťovne určí pre ňu lehotu.

(4) V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

26. Podľa § 218 ods. 1, 2 Zákona o sociálnom poistení (1) Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

(2) Ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

27. Predpokladom pre priznanie nároku na invalidný dôchodok je kumulatívne splnenie podmienok stanovených zákonom (§ 70 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z.). Jednou z týchto podmienok je, aby sa poistenec (fyzická osoba) stal invalidným, pričom poistenec je podľa § 71 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení invalidným, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera tohto poklesu je uvedená v prílohe č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. V preskúvanom prípade bolo žiadosti žalobkyne o priznanie invalidného dôchodku doručenej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne dňa 31. mája 2021 vyhovené a invalidný dôchodok jej bol priznaný s odôvodnením, že žalobkyňa je invalidná, pretože splnila podmienky pre priznanie invalidného dôchodku v zmysle § 70 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení a je invalidná, pretože má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená po posúdení zdravotného stavu žalobkyne posudkovými lekármi sociálneho poistenia organizačných zložiek Sociálnej poisťovne, pričom výsledky posúdenia zdravotného stavu sú uvedené v Lekárskej správe zo dňa 25.05.2021 a v Odbornom posudku o invalidite zo dňa 21. 05.2021 (ktorý Posudok tvoril podklad prvostupňového rozhodnutia orgánu verejnej správy) a v Odbornom lekárskom posudku zo dňa 30.11.2021 (ktorý Posudok tvoril podklad napadnutého rozhodnutia žalovaného). Odbornými posudkami posudkových lekárov sociálneho poistenia, ktorými bolo (z dostupných lekárskejších správ a vyšetrení predložených žalobkyňou, t. j. postupom podľa § 71 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení) u žalobkyne stanovené ako rozhodujúce zdravotné postihnutie: stredne ťažká perzistujúca astma kontrovaná podľa Kapitoly VIII.: Choroby dýchacej sústavy, Oddiel B/: Choroby dolných ciest dýchacích, položka 3: bronchiálna astma, písm. c) stredne ťažká perzistujúca astma prílohy č. 4 k Zákona o sociálnom poistení, pričom v takomto prípade miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti je stanovená v rozpätí 35% až 50%. U žalobkyne bola za rozhodujúce zdravotné postihnutie Odbornými posudkami posudkových lekárov sociálneho poistenia zhodne stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 40%. Za iné zdravotné postihnutie (ostatné ochorenia - bolesti chrbta pri degeneratívnych zmenách, zvýšená činnosť štítnej žľazy, esenciálna hypertenzia, stresová inkontinencia moču a zmiešaná úzkostná a depresívna porucha) zvýšená percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10%. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobkyne bola stanovená vo výške 50%.

28. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa je invalidná, pretože pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav na pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (v zmysle vyššie uvedených Posudkov, posudkových lekárov sociálneho poistenia), sporná nebola ani percentuálna výška miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, (ktorá bola stanovená spolu vo výške 50%) a sporné nebolo ani rozhodujúce zdravotné postihnutie, ktoré bolo určené u žalobkyne podľa Kapitoly VIII., Odd. B/, položka 3, písm. c) - stredne ťažká perzistujúca astma kontrovaná prílohy č. 4 k Zákona o sociálnom poistení. Sporný medzi účastníkmi konania bol dátum vzniku invalidity, keď žalobkyňa žiadala v žiadosti (i v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu orgánu verejnej správy) určiť dátum vzniku invalidity a priznať invalidný dôchodok späť od 30. septembra 2016, pričom v správnej žalobe (v znení jej doplnku z 08.03.2021) žiadala priznať invalidný dôchodok tri roky späť za roky 2018, 2019 a 2020 tvrdiac, že jej zdravotný stav je zlý už od roku 2016, o čom predložila lekárske nálezy lekárky MUDr. Z. P. (Nemocnica s poliklinikou n.o. Revúca, Ambulancia pre TBC a respiračné choroby) od roku 2016.

29. Relevantnou skutočnosťou, na základe ktorej žalovaný určil dátum vzniku invalidity u žalobkyne od 21. mája 2020 bol Odborný lekársky posudok vypracovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia zo dňa 30.11.2021. Zo záverov tohto Posudku vyplýva, že posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava určil dátum vzniku invalidity od 21. mája 2020, t.j. od dátumu ostatného pľúcneho vyšetrenia, pričom k odvolacej námietke žalobkyne, v ktorej žiadala priznať mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50% tri roky späť argumentoval, že „Najvyšší súd potvrdil

rozhodnutie Sociálnej poisťovne vydané na základe posudkov, ktorými nebola dosiahnutá MPSVZČ vyššia ako 40%“. V Odbornom lekárskom posudku z 30.11.2021 posudkový lekár žalovaného uviedol, že „priedušková astma a chronická obyčajná bronchitída bola v predchádzajúcich rokoch (bez bližšej špecifikácie týchto rokov) opakovane dokumentovaná normálnymi hodnotami rozpísaného výdychu a normálnymi hodnotami odporu v dýchacích cestách a bola odborníkmi definovaná ako kontrolovaná, ľahkého stupňa, neobmedzovala účastníčku konania v povolani pri dodržiavaní aktuálnej terapie a účinného managementu prieduškovvej astmy.“

30. Posudkový lekár v predmetnom posudku konštatoval, že „po zhodnotení pľúcnych vyšetrení z dokumentácie (bez uvedenia konkrétnych pľúcnych vyšetrení, takže správny súd vychádza z Odborného lekárskeho posudku, v ktorom bolo v úvode uvedené, že boli posúdené pľúcne vyšetrenia z 15.10.2018, 30.10.2019 a 21.05.2020 MUDr. Z. P.), bola v roku 2020 zmiešaná priedušková astma s náležitými ventilačnými pomermi, v roku 2019 bola dokumentovaná ľahká restriktcia pri infekcii dýchacích ciest (liečená antibiotikami Klaritromycín, v máji 2018 boli ventilačné pomery náležité. Zároveň boli zhodnotené aj opakované prepúšťacie správy z kúpeľnej liečby v Tatrách (uvedená prepúšťacia správa nie je konkretizovaná a ani v Odbornom lekárskom posudku označená), s askultačným nálezom v norme bez bližšej špecifikácie závažnosti astmy.“ Posudkový lekár v posudku z 30.11.2021 uzavrel, že „po preštudovaní predložených odborných vyšetrení je priedušková astma kontrolovaná, stredne ťažká, naďalej rozhodujúcim zdravotným postihnutím s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40% v strednej hodnote referenčného rozmedzia, ktorá je po zhodnotení priebehu prieduškovvej astmy od roku 2018 hraničná. Ostatné odborné vyšetrenia po ich zhodnotení nemajú charakter rozhodujúceho zdravotného postihnutia, sumárne majú vplyv na výšku MPSVZČ a o zhodnotenia v predchádzajúcich posudkoch nedošlo k zmene k horšiemu. Celková MPSVZČ je 50% od 21. mája 2020. Dátum vzniku je určený správne. Posudková lekárka Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Prešove zistila, že výška MPSVZČ 40% pre rozhodujúce zdravotné postihnutie prieduškovú astmu - od dátumu 21. mája 2020 je určená správne a je z posudkového hľadiska hraničná. Zvýšenie MPSVZČ podľa § 71 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z.z. je správne určené a pre účastníčku konania veľmi priaznivé“.

31. Z obsahu administratívneho spisu, ktorého súčasťou sú lekárske správy MUDr. P., správny súd zistil, že už dňa 06.01.2017 mala žalobkyňa diagnostikovaná bronchiálnu astmu, zmiešanú, AB perzistujúcu, ľahkú až stredne ťažkú a z následne predložených lekárske správ datovaných od 06.01.2017 (lekárske správy zo dňa 06.06.2017, 19.12.2017, 06.03.2018, 14.03.2018, 14.03.2018, 15.10.2018 a 30.10.2019) mala žalobkyňa diagnostikovanú bronchiálnu astmu, zmiešanú, AB perzistujúcu, stredne ťažkú, kontrolovanú. Vychádzajúc z týchto lekárske správ je záver Odborného lekárskeho posudku z 30.11.2021 spochybnený vo vzťahu k tvrdeniu, že „priedušková astma a chronická obyčajná bronchitída bola v predchádzajúcich rokoch opakovane dokumentovaná normálnymi hodnotami rozpísaného výdychu a normálnymi hodnotami odporu v dýchacích cestách a bola odborníkmi definovaná ako „kontrolovaná, ľahkého stupňa.“ Len z lekárskej správy z 30.12.2016 totiž vyplýva, že bronchiálna astma bola diagnostikovaná ako bronchiálna astma ľahkého stupňa. V Odbornom lekárskom posudku z 30.11.2021 sa uvádza, že „po zhodnotení pľúcneho vyšetrenia z dokumentácie (bližšie nešpecifikovanej) bola v roku 2020 zmiešaná priedušková astma s náležitými ventilačnými pomermi (záver zrejme z lekárskej správy z 21. mája 2020), v roku 2019 bola dokumentovaná ľahká restriktcia pri infekcii dýchacích ciest (záver zrejme z lekárskej správy z 30.10.2019), avšak v lekárskej správe z 15.10.2018 sa uvádza „náležité ventilačné pomery“, v máji 2018 boli ventilačné pomery náležité (hoci z administratívneho spisu ani z Odborného lekárskeho posudku z 30.11.2021 nevyplýva, že by žalobkyňa bola predložila nejaké lekárske vyšetrenie datované v máji 2018. V administratívnom spise sa nachádza lekárska správa zo dňa 14.03.2018, kde je uvedený: „FVP: ľahká restrikt. VP.“ Z uvedeného vyplýva, že priebeh bronchiálnej astmy tak, ako je uvedený v Odbornom lekárskom posudku z 30.11.2021 nemá podklad v predloženom administratívnom spise, resp. v ňom nachádzajúcich sa lekárske správach. Ani posudkový lekár v Odbornom lekárskom posudku z 30.11.2021, ani žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia neuviedol, prečo pri rovnakých diagnózach vyplývajúcich z predložených lekárske správ z roku 2018, 2019 a 2020 konštatoval, že „priedušková astma kontrolovaná, stredne ťažká, bola zhodnotená ako rozhodujúce zdravotné postihnutie s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40% (strednej hodnote referenčného rozmedzia), ktorá je po zhodnotení prieduškovvej astmy od roku 2018 hraničná, pričom celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 50% (po zvýšení za ostatné ochorenia o 10%) až od dátumu 21. mája 2020, t. j. od posledného pľúcneho vyšetrenia (ako sa uvádza v Odbornom lekárskom posudku z 30.11.2021). Žalovaný teda (vychádzajúc z predloženého Odborného lekárskeho posudku z 30.11.2021) zaťažil svoje rozhodnutie vadou nepres-kúmatelnosti, keďže nie je zřejmý rozdiel v priebehu ochorenia od roku 2018 do 21.05.2020 (dátum posledného pľúcneho vyšetrenia). Rovnako z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (ani z Odborného lekárskeho

posudku z 30.11.2021) nie je zrejmé, aký význam pre priznanie invalidného dôchodku a určenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 50% (pri rozhodujúcom ochorení bronchiálna astma, stredne ťažká, kontrolovaná tri roky spätne) má argumentácia posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava, že „Najvyšší súd SR potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne vydané na základe posudku, ktorými nebola dosiahnutá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyššia ako 40%“, keď z administratívneho spisu navyše vyplýva, že predmetný Rozsudok Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 1So 39/2016 zo 17.10.2017), ktorý potvrdil Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 20 Sd 237/2017 zo dňa 16.03.2016, ktorým bolo potvrdené Rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 21.09.2015, ktorého podkladom bol Odborný lekársky posudok zo dňa 18.08.2015, kde bolo ako rozhodujúce ochorenie stanovené: duševné poruchy, poruchy nálad podľa Kapitoly V., položka 4, písm. a) Prílohy č. 4 k Zákonom o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20% + 10% za iné zdravotné postihnutie, t. j. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená spolu vo výške 30% (zhodne aj podľa následne vydaného Posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie pracoviisko Košice zo dňa 04.12.2015), pričom ochorenie bronchiálna astma stredne ťažká nebolo dokumentované, nebolo vôbec predmetom posudzovania a posudzovanie zdravotného stavu žalobkyne bolo vykonané podľa stavu do 04.12.2015, t.j. v období, ktoré nebolo rozhodné pre posúdenie veci v preskúmanom prípade (rozhodné obdobie v zmysle § 112 ods.1 Zákona o sociálnom poistení je v preskúmanom prípade od 31.05.2018 do 31.05.2021).

32. Zákon o sociálnom poistení podľa § 112 ods. 1 umožňuje účastníkovi konania, aby mu bola priznaná dávka a to tri roky spätne od uplatnenia nároku. Žalobkyňa v žiadosti doručenej príslušnej zložke Sociálnej poisťovne dňa 31. mája 2021 (a tiež v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu orgánu verejnej správy) uviedla, že si nárok uplatňuje od 30. 09 2016 (v správnej žalobkyňa už domáhala priznania invalidného dôchodku za obdobie rokov 2018, 2019 a 2020, t.j. len tri roky spätne), avšak žalovaný (ani prvostupňový orgán verejnej správy) v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia neuviedol žiadnu argumentáciu, z ktorej by bolo zrejmé, na základe ktorých skutočností a na základe ktorých ustanovení Zákona o sociálnom poistení (§ 112 ods.1, § 114) má žalobkyňa nárok na prípadné priznanie invalidného dôchodku spätne, za aké obdobie a absentuje aj relevantná úvaha, z ktorej by bolo zrejmé, na základe čoho bol posudkovým lekárom určený dátum vzniku invalidity až od posledného pľúcneho vyšetrenia (21.05.2020), ak rozhodné zdravotné ochorenie (bronchiálna astma stredne ťažká) bola ako stredne ťažká diagnostikovaná už v lekárskejších správach od roku 2016 a rovnako boli diagnostikované u žalobkyne aj iné ochorenia, na základe ktorých bola posudkovým lekárom zvýšená miera schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobkyne o 10% (§ 71 ods. 8 Zákona o sociálnom poistení). Uvedená skutočnosť teda rovnako spôsobuje nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného. V tejto súvislosti správny súd zdôrazňuje, že s poukazom na §112 ods. 1 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení bolo potrebné dôsledne a komplexne posúdiť zdravotný stav žalobkyne odo dňa 31. mája 2018.

33. Správny súd uvádza, že predpokladom preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného je, aby rozhodnutie orgánu verejnej správy bolo riadne odôvodnené tak, aby z rozhodnutia bolo zrejmé, aké skutkové zistenia boli rozhodné pre vydanie rozhodnutia orgánu verejnej správy, z ktorých dôkazov boli podstatné skutočnosti zistené, ako boli vyhodnotené a ako boli právne posúdené. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy je v medziach rozsahu a dôvodov podanej správnej žaloby a pri žalobách v sociálnych veciach aj širšie posudzovať, či orgán verejnej správy vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi a procesnoprávnymi predpismi. Pri rozhodnutí, ktoré orgán verejnej správy vydal na základe zákonom povolenej správnej úvahy, správny súd preskúmava iba, či takéto rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Zákonnosť rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy je podmienená zákonnosťou postupu orgánu verejnej správy predchádzajúceho jeho vydaniu. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správny súd vychádza zo skutkového stavu, ktorý tu bol v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP), a preto v správnom súdnom procese správny súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia, t. j. jeho rozsah je obmedzený účelom správneho súdnictva (§ 219 ods. 1 SSP). Úlohou správneho súdu v správnom súdnom procese nie je nahrádzať činnosť orgánu verejnej správy, ale preskúmať zákonnosť rozhodnutiu orgánu verejnej správy, teda posúdiť, či orgány verejnej správy splnili povinnosti stanovené zákonom (napr. R 60/2000). Vzhľadom na uvedené, ako aj vzhľadom na odborné aspekty v medicínskej oblasti, resp. problematiky vyplývajúce z

lekárskych práv a posudkov, ktoré boli rozhodujúce pre skutkové zistenia o skutkové i právne posúdenie veci konajúcimi orgánmi verejnej správy, správny súd nebol oprávnený v preskúmanom prípade prehodnocovať zdravotný stav žalobkyne a sám tak určovať jej rozhodujúce zdravotné postihnutie, resp. posudzovať jej zdravotný stav, od ktorého sa odvíja aj určenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ani určovať dátum vzniku invalidity ako dátumu, od kedy pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav získala žalobkyňa mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Preto správny súd skúmal najmä to, či sú závery žalovaného vyjadrené v napadnutom rozhodnutí logické a zrozumiteľné, či neodporujú skutkovým zisteniam, podkladom rozhodnutia a platnej právnej úprave a tiež, či sú náležite odôvodnené. Po vykonaní prieskumu v uvedenom rozsahu správny súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného tieto požiadavky stanovené zákonom nespĺňa.

34. Z ustanovenia § 209 Zákona o sociálnom poistení vyplýva, že rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. V odôvodnení rozhodnutia musí byť uvedené, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol orgán verejnej správy vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval. Z ustanovenia § 195 ods.1 a 2 Zákona o sociálnom poistení súčasne vyplýva pre organizačnú zložku Sociálnej poisťovne povinnosť postupovať pred vydaním rozhodnutia tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci a na ten účel je povinná obstaráť si potrebné podklady na rozhodnutie. Týmito podkladmi sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe, alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činností. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne má povinnosť pri posudzovaní veci objasňovať rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo neprospech účastníka konania (§ 195 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení). Z ustanovenia § 218 ods.1 citovaného zákona vyplýva pre odvolací orgán povinnosť preskúmať napadnuté rozhodnutie (prvostupňového orgánu verejnej správy) v celom rozsahu a ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplniť, prípadne zistené nedostatky odstrániť.

35. Žalovaný (ani prvostupňový orgán verejnej správy) sa vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami neriadili. Správny súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že požiadavka na riadne odôvodnenie rozhodnutia (okrem § 209 zák. č. 461/2003 Z. z.) vyplýva aj z článku 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktoré je možné subsumovať pod právo na spravodlivý súdny proces. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods.1 Dohovoru je v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR i ESLP aj právo účastníkov konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Podľa konštantnej judikatúry ESLP (napr. Garcia Ruiz vs. Španielsko, rozsudok z 21. 01. 1999) pre správne súdnictvo vyplýva záver, že na každý relevantný argument účastníka musí orgán verejnej správy primerane reagovať, čo znamená vo svojom odôvodnení musí presvedčivým spôsobom ponúknuť účastníkovi konania odpoveď, či je jeho argument dôvodný a aký záver z toho pre konanie vyplýva. Rovnako aj na každý irelevantný argument musí orgán verejnej správy reagovať minimálnym spôsobom, to znamená stručne objasniť, prečo je argument nedôvodný. Problematikou týkajúcou sa povinnosti náležite odôvodniť rozhodnutie sa zaoberal vo svojej judikatúre aj Ústavný súd SR (napr. v nálezoch sp. zn. I. ÚS 243/07, I. ÚS 114/08, III. ÚS 36/2010), v ktorých Ústavný súd SR okrem iného konštatoval, že „...jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je povinnosť súdov ako aj orgánov verejnej správy svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosť súdu ako aj orgánu verejnej správy je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pričom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo vrátane toho, čo uviedli účastníci. Orgán štátnej moci je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlom logického jasného vyjadrovania. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.“ Obdobne Najvyšší súd SR prostredníctvom svojej judikatúry vytyčil nasledujúcu definíciu minimálnych kritérií odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej správy: „...odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy... musí obsahovať logickú, právnú a presvedčivú argumentáciu o splnení formálnej a materiálnej podmienky v dostatočnom rozsahu, to znamená, že priemernému adresátovi je daná možnosť z jemu predloženého odôvodnenia pochopiť, na základe akých skutočností (dôkazných prostriedkov) a v akom rozsahu bol zistený skutkový stav, správnosť správnych noriem aplikovaných na skutkový stav a právne

závery nevybočujúce z logiky aplikácie práva vedúce k myšlienke obsiahnutej vo výrokovej časti.“ Pokiaľ preskúmané rozhodnutie orgánu verejnej správy nebude spĺňať uvedenú definíciu, potom je nepreskúmateľné, čo je dôvodom na zrušenie rozhodnutia orgánu verejnej správy. Nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov nie je len také rozhodnutie, ktoré mu úplne chýba odôvodnenie, ale aj také, ktorého odôvodnenie nie je dostatočné a v ktorom chýbajú skutkové dôvody a úvahy, ktorými sa orgán verejnej správy k skutkovým záverom dopracoval a úvahy, ktorými ich právne vyhodnotil. Povinnosťou orgánu verejnej správy je teda rozhodnutie odôvodniť tak, aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, z akých podkladov orgán verejnej správy pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie a z akých dôvodov, aby jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v konaní, aby odpovedal na najdôležitejšie otázky vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, ktorý bol predmetom príslušného administratívneho konania, prípadne, aby sa zaoberal tvrdeniami a námietkami účastníkov konania. Vzhľadom na vyššie uvedené má správny súd za to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia žalovaného (ako aj rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy) je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

36. Odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k preskúmaniu zdravotného stavu, ako aj určenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri určení dátumu vzniku invalidity, v ktorom sú uvedené len citácie príslušných ustanovení hmotnoprávného predpisu a odkaz na Odborný lekársky posudok posudkového lekára žalovaného zo dňa 30.11.2021 resp. prevzatie textu tohto posudku (jeho citácia) a jeho záverov, ako aj (len) všeobecný poukaz na lekárske nálezy, ktoré boli zohľadnené posudkovým lekárom pri posudzovaní zdravotného stavu žalobkyne na účely invalidity (pričom je nesporné, že Odborný lekársky posudok posudkového lekára sociálneho poistenia z 30.11.2021 je síce podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia žalovaného, ale jedná sa len o jeden z dôkazov, ktorý musí orgán verejnej správy vyhodnotiť a to v kontexte s ostatnými žalobkyňou predloženými dôkazmi v administratívnom konaní), bez uvedenia skutočností, ktorými sa žalovaný orgán verejnej správy pri (najmä pri určení dátumu vzniku invalidity) riadil pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov a bez uvedenia, ako sa žalovaný vysporiadal s podstatnou námietkou žalobkyne, ktorú uviedla v opravnom prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu orgánu verejnej správy (odvolaniu), nespĺňa zákonom stanovené náležitosti odôvodnenia rozhodnutia. Správny súd v tejto súvislosti poukazuje na ustálenú rozhodovaciu súdov i Najvyššieho súdu SR, resp. Najvyššieho správneho súdu SR, ktoré opakovane judikujú, že rozhodnutie (vo veciach sociálnych), musí byť individuálne zdôvodnené tak, aby bolo možné preskúmať jeho zákonnosť s prihliadnutím na jeho odôvodnenie, a nie na obsah posudkov (v tomto prípade Odborného lekárskeho posudku z 30.11.2021), ktoré sú iba podkladom rozhodnutia.

37. Vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozhodnutia žalovaného správny súd uvádza, že žalovaný sa nevysporiadal dostatočne s odvolacou námietkou žalobkyne uplatnenou v odvolaní (námietka smerujúca k určení dátumu vzniku invalidity, pričom žalobkyňa v žiadosti i v odvolaní žiadala o priznanie invalidity späť od 30.09.2016). Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k uplatnenej odvolacej námietke poukázal iba na vyjadrenie posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Prešove uvedené v Odbornom lekárskom posudku z 30.11.2021 (ktoré odcitoval na strane 3 napadnutého rozhodnutia), v ktorom sa posudkový lekár vyjadril k odvolacej námietke uplatnenej žalobkyňou k priznaniu miery schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 50% tri roky späť. Samotný žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia k uvedenej odvolacej námietke neuviedol žiadnu svoju argumentáciu, ani správnu úvahu, na základe ktorej dospel k záveru, že posudkovým lekárom stanovený, resp. určený dátum vzniku invalidity u žalobkyne ku dňu 21.05.2020 (len s poukazom na ostatné pľúcne vyšetrenie) bol určený správne a prečo. Absentuje tak skutková i právna argumentácia žalovaného k predmetnej odvolacej námietke žalobkyne. Pre úplnosť správny súd uvádza, že žalovaný ani vo vyjadrení k správnej žalobe nereagoval (okrem poukazu na vyjadrenie posudkového lekára uvedeného v Odbornom lekárskom posudku z 30.11.2021) na žalobnú námietku žalobkyne, že dátum invalidity bol posúdený nesprávne, ak bol stanovený ku dňu 21.05.2020 (len s odkazom na ostatné pľúcne vyšetrenie), pričom tvrdila, že jej zlý zdravotný stav bol dlhodobo pretrvávajúci a poukázala na zdokumentovaný zdravotný stav od roku 2016 predloženými lekáskymi nálezmi.

38. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného (v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy) a konania, ktoré ich konaniu predchádzalo, dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne a preto napadnuté rozhodnutie žalovaného s poukazom na § 191 ods. 1 písm. d) a § 191 ods. 1 písm. f) SSP zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Keďže žalobkyňa nenavrholo zrušiť aj rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy, správny súd o jeho zrušení nemohol rozhodovať, pretože podľa § 191 ods.

3 písm. a) SSP správny súd môže zrušiť rozhodnutie orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého (zrušeného) rozhodnutia žalovaného, len na návrh žalobcu. V ďalšom konaní bude úlohou orgánu verejnej správy nanovo posúdiť žalobkyňou uplatnený nárok na priznanie invalidného dôchodku vo vzťahu k určeniu dátumu vzniku invalidity po komplexom posúdení jej zdravotného stavu od 31.05.2018 na základe žalobkyňou predložených odborných nálezov, pričom správny súd poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. sp. zn. 10 So/53/2015 z 22.06.2016), v zmysle ktorého invalidita vzniká poisťencovi dátumom, kedy pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav získal mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom predpokladom zistenia tohto dátumu je posúdenie nepriaznivého zdravotného stavu a jeho vplyv na mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobkyne. Rozhodnutie je potrebné náležite odôvodniť tak, aby spĺňalo požiadavky na riadne odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej správy, pričom orgán verejnej správy je povinný odôvodniť aj stanovenie dátumu vzniku invalidity (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7So/12/2016) a toto rozhodnutie sa musí zakladať na faktoch a zistených skutočnostiach, ktoré majú podklad v administratívnom spise orgánu verejnej správy.

39. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa ust. § 167 ods.1 SSP a žalobkyňu, ktorá bola v konaní úspešná, priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania. Výška trov konania bude určená samostatným rozhodnutím, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech (§ 442 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť sa podáva na krajskom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 444 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

(2) Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred krajským súdom.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť: a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva, d) návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v prípade konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ (správne žaloby v sociálnych veciach) nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b/ SSP).